

Akkerbloemen met graan.

Aanleg en beheer van akkerbloemenmengsels

Akkerbloemen zijn meestal éénjarige planten die zich door de eeuwen heen hebben gespecialiseerd in het gedijen op akkers. Deze pioniersoorten kunnen uitstekend samengroeien met landbouwgewassen, zoals granen en hebben dan ook een jaarlijkse cyclus van grondbewerking nodig zoals op een akker gebruikelijk is. Als deze cyclus doorbroken wordt, zullen de soorten verdwijnen.

Veel van deze planten zijn sinds honderden, zo niet duizenden jaren meegevoerd met granen en andere gewassen vanuit Oost- en Zuid-Europa. Ze zijn strikt genomen niet allemaal inheems, maar worden door hun eeuwenlange aanwezigheid wel tot de Nederlandse inheemse flora gerekend. Door schaalvergroting, overbemesting en herbiciden zijn de akkerbloemen vrijwel verdwenen in onze landbouw.

Snel resultaat

Akkerbloemen zijn bij uitstek geschikt voor plekken waar snel een bloemrijk resultaat gewenst is. Bijvoorbeeld om een plek op te fleuren of als tijdelijke invulling in afwachting van een duurzamere inrichting.

Combineren met granen

In combinatie met granen kunt u een ouderwetse akker nabootsen. Zaai 2-3 gram granen per m² om de akkerbloemen (1-2gram/m²) voldoende ruimte te geven.

Zaai het liefst de bloemzaden en granen in twee aparte werkgangen, vanwege het verschil in zaadgrootte. Als u de begroeiing tot het einde van de winter laat staan, kunnen vogels dit gebruiken als wintervoedsel. Zaai de granen het liefst

breedwerpig. Zie onze website voor de collectie bijzondere granen.

Bodemgesteldheid

Akkerbloemen kunt u in principe op elke grondsoort toepassen die ook geschikt zijn als akker. Bij voorkeur een goed doorlatende, matig vochtige bodem. Natte, zeer voedselrijke of erg schrale grond is ongeschikt. De grond mag arm tot matig voedselrijk zijn. Bij zéér arme grond kan enige organische bemesting (geen kunstmest of drijfmest) zelfs gewenst zijn.

Afhankelijk van uw grondsoort en voorbereiding zullen de resultaten verschillend zijn. Soorten als Wilde ridderspoor en Akkerboterbloem doen het beter als de grond basisch is (meer kalkrijk). Als de grond erg vochtig wordt, zullen de Papavers verdwijnen of zelfs nooit verschijnen. Korenbloemen houden niet van veengrond of zware klei. Elke soort heeft zo zijn voorkeur, maar op een 'akker' met goede, neutrale tot iets kalkrijke grond zullen de meeste akkerbloemen wel floreren.

Vorbereiding van de zaailocatie

Zie ook de algemene zaai-aanwijzingen op pagina 44. Voordat u kunt zaaien moet het perceel goed voorbereid worden. Bewerk

de locatie als zijnde een akker en maak het perceel vrij van alle aanwezige vegetatie. De eerste keer kunt u spitten of ploegen en daarna zaaiklaar maken met bijvoorbeeld een cultivator, met eventueel een kruiemelrol.

Indien het terrein erg verruigd is, dan eerst de onkruiden zoals Ridderzuring, Akkerdistel, Winde en Kweekgras zoveel mogelijk verwijderen. Als er veel onkruidzaden in de grond zitten is een 'vals zaaibed' (zie pagina 44) sterk aan te bevelen. Vanaf het tweede jaar kunt u het beste alleen niet-kerende grondbewerking toepassen, bijvoorbeeld jaarlijks ondiep eggen met schijfeg en cultivator en dan niet meer omploegen.

Zaaitijd

Een akkerbloemenmengsel kan in principe jaarrond gezaaid worden, maar het liefste in het najaar of in het vroege voorjaar. Als u in het najaar zaait, zullen de winterannuellen zoals korenbloem en klaprozen zich beter ontwikkelen. Winterannuellen zijn éénjarige die deels al in het najaar kiemen. Als u later in het voorjaar zaait, zullen voornamelijk Kamille en Gele ganzenbloem zich goed ontwikkelen. In iedere situatie, grondsoort en zaaitijd zullen weer andere soorten de boventoon voeren.

Beheer in het eerste jaar

Als de kiemplanten enigszins ontwikkeld zijn, is het aan te bevelen om storende onkruiden zoals Ridderzuring, Melde en Perzikkruid weg te wieden. Verder kunt u de akkerbloemen hun gang laten gaan. Vergeet vooral niet ervan te genieten.

Beheer in volgende jaren

Als u jaarlijks wilt genieten van akkerbloemen, dan moet u de bodem ieder jaar oppervlakkig (eerste 5 cm) bewerken. Laat eerst de planten goed uitzaaien. Door in de eerste jaren steeds een beetje bij te zaaien, ontwikkelt zich een goede zaadbank (zaadvoorraad in de grond).

Probeer alleen de bovenste vijf centimeter van de grond te roeren met een frees of cultivator. Juist niet ploegen, want daarmee werkt u de zaden te diep onder.

Indien de akker vergrast, is het wel nodig om een diepere bodembewerking uit te voeren. Indien de vegetatie steeds voldoende kans krijgt zich uit te zaaien, zal er daarna voldoende zaad beschikbaar zijn en kunt u, bij goed beheer, jarenlang van uw veld met akkerbloemen genieten. Eventueel kunt u na een aantal jaren bepaalde soorten iets bijzaaien, als soorten dreigen te verdwijnen. Hebben uw akkerbloemen een duidelijke publieksfunctie, dan is jaarlijks bijzaaien zeker aan te bevelen.

Veel groenbeheerders hebben in het voorjaar standaard een zak akkerbloemenmengsel in de werkbus liggen. Bij gelegenheid kan dan hier en daar een strook of overhoekje ingezaaid worden.